

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár, Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. Vasárnap, Szerdán és Pénteken. Ára évnegyedre 3 ft. 6. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Kőszepes, STEIN J. könyvkerekedése.

CSÁSZÁRI MANIFESTUM.

Népeimhez!

Midőn elődeim uralkodói székére léptem, a birodalom erőszakos rázkódásoknak volt kitéve.

Atyáskodó fejedelmi érzéseimnek legmélyebben fájdalmas harcok után, országaimban éppen úgy, mint majdnem mindenütt, az európai szárazföld erőszakosan fölzavart területein, a kormányhatalom szigorúbb összpontosításának szüksége állott be. A köző és a birodalom nyugalmas lakóinak bátorlété követelték ezt, a fölízgatott szenvedélyek és a legközelebbi multnak fájdalmas emlékei, a kevéssel az előtt még békésen küzdő elemek szabad mozgathatóságát lehetlenné tették.

A birodalom különböző országainak kívánalmai és szükségéről tudomásul akarván szerezni: f. évi márcz. 5-kén kelt nyiltparancsom által birodalmi tanácsomat megszorítva, életbelépttettem és egybe-hivtam.

Megfontolva az általa Nékem benyújtott előterjesztvényeket, elhatároztam Magamat, úgy a birodalom államjogi alakulása, az egyes királyságok és országok jogai és állása, valamint az összes birodalmi kapocs megújított biztosítása, meghatározása és képviseltetése iránt, mai napon egy diplomát kibocsátani és közzétetni.

Uralkodói tisztemet teljesítem, midőn e szerint országaim és népeim visszaemlékezéseit, jogérzetét és jogigényeit, a birodalom tényleges szükségével kiegyenlítve, összekapcsolom és az általam adományozott, vagy ismét fölélesztett szervezetek jótékony kifejtését és megszilárdítását, teljes bizalommal népeim megérett belátásának és hazafiai buzgóságának adom által. Áldásos fölvirágzásukat, a Mindenható kegyelmétől és oltalmától reményem, kinek kezében nyugszik a fejedelmek és népek sorsa, és a ki atyáskodó gondoskodásom mély és lelkiismeretes komolyságától áldását megtagadni nem fogja.

Bécs, okt. 20. 1860.

Ferencz József, m. k.

Császári diploma

a monarchia államjogi belviszonyainak szabályozására.

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF Isten kegyelméből Ausztria császára, Magyar és Csehország királya, Lombard és Velence, Halics, Lodomeria, Illyria királya, Ausztria főhercege stb. ezenel tudtul adjuk mindeneknek, a kiket illet:

Midőn a Mi dicső emlékezteti elődeink, bölcs gondoskodással törekedtek vala a Mi Felséges Házunkban az örökösödési rend egy bizonyos rendjét megalapítani, ennek folytán a boldog emlékezteti VI. Károly császár Ő Felsége által 1713. april 19-dik napján véglegesen és változhatatlanul megszabott örökösödési rend, azon állam, alap és fejedelmi házi törvényben talála végszabályozását, mely a Mi különböző országainkban ezeknek törvényes országrendjei által elfogadtatva fenn áll, és mint Pragmatica Sanctio ismeretes.

Az így meghatározott örökösödési rend meg nem ingatható jogalapján, és az osztrák birodalom alkotó részeinek az egyes fönnemlített országok és tartományok jogai és szabadságaival összhangzásba hozott oszthatatlansága s elválaszthatatlanságára állítva, azóta az állam- s népjogi szerződések folytán örögbetve és megszilárdulva, az ellene törő veszedélyeket és megtámadtatásokat, támogatva és emeltetve népeink hűsége, áldozatkészsége és vitézsége által, győzelmesen leküzdötte.

Uralkodói Házunk úgy mint alattvalóink érdekében, fejedelmi kötelességünknek tartjuk, az osztrák birodalom hatalmi állását fönttartani és biztonságának a világos és minden kétértelmitésig kizárólag megállapított jogállapotokban és egykaratu közremunkálásában fekvő biztosítékokat megadni. Ezen biztosítékokat csupán oly állami szerkezetek és jogállapotok szerezhetik meg teljes mértékben, melyek a Mi különböző országaink és tartományaink történelmi jogtudatának, létező különféleségeinek és oszthatatlan s elválaszthatatlanul szilárd kapcsolatuk kívánalmainak egyaránt megfelelők.

Megfontolva, hogy birodalmunkban a közös szerves államintézmények és az egykaratu közrehatás elemei, alattvalóinknak törvény előtti egyenlősége, a mindnyájoknak biztosított szabad vallásyagorlat, születés- és osztálykülönbségtől független hivatalképesség, mindenkit egyenlőn illető katonaszkodási és adózási köteleztetés, az uri szolgálatok és robotok megszűnése és a közbenő vámvonal eltörlése által örögbetked és megszilárdultak, — tekintve továbbá azt, hogy az állami hatalomeszközöknek az európai szárazföld minden

országában helyt foglaló összpontosítása folytán a legmagasabb államfőladatok összefoglalt kezelése birodalmunkban is ennek biztonsága s egyes alkotó részeinek jóléte czéljából, elutasíthatatlan szükségé fejlődött; — azon czéllal, hogy az országaink és tartományaink közt korábbi időkben fönnállott különbségeket kiegyenlitsük, és alattvalóinknak czélirányosan szabályzott részvételét a törvényhozásban s igazgatásban megalapítsuk, a pragmatica sanctio alapján és teljhatalmunk erejével, állandó és vissza nem vonható állami alaptörvényül, tulajdon Magunk, valamint az uralkodásban törvényes utódaink zsinormértékű, a következőket határoztuk és rendeltük:

I. Azon jog, törvényeket hozni, változtatni, magyarázni és megszüntetni, Általunk és utódaink által ezentel csupán a törvényes egybegyűlt országgyűlések és illetőleg a birodalmi tanács közreműködésével fog gyakoroltatni, mely utóbbihoz az országgyűlések Általunk meghatározott számú tagokat küldenek.

II. Mindazon tárgyai a törvényhozásnak, melyek az országaink és tartományaink mindnyájával közös jogok, kötelességek és érdekekre vonatkoznak, nevezetesen az ércz és egyéb pénz-, valamint a hiteltűgy, a jegybankok ügye körüli törvényalkotás, továbbá a posta, távírda és vasut-ügyet szabályozó alapelvek ügyére vonatkozó, nemkülönben a katonaszkodási köteleztetésnek módját, kiváltat és rendjét illető törvényes intézkedések ezentel a birodalmi tanácsban és ennek közbejöttével fognak tárgyalatni, és ennek közreműködésével alkotmányosan elvégezteni, — valamint újabb adók és terhek behozatala, továbbá a fönnálló adók és illetékek tételeinek fölébb emelése, nevezetesen a só árának nagyobbitása; valamint újabb államkölesönök fölvétele, 1860. julius 17-dik napján kelt elhatározásunk értelmében, nemkülönben a meglevő adósságok átváltoztatása, és az állami ingatlan vagyon eladása, átváltoztatása vagy terhelése csupán a birodalmi tanács belnegyezésével rendeltethetik el; végre pedig az állami költségvetés vizsgálata és a következő évre való megállapítása, valamint az állami számvizsgálati kimutatás és évi pénzügyi kezelés végeredményének vizsgálata a birodalmi tanács közremunkálása mellett történendő.

III. A törvényhozás minden egyéb tárgyai, melyek az előbbi pontokban nem foglalvák, az illető országgyűléseken és azok által, és pedig a magyar koronához tartozandó országokban és tartományokban az előbbi alkotmányok értelmében, többi országaink és tartományainkban pedig a tartományi rendtartások szerint és értelmében alkotmány szerileg intézendők el.

Midőn azonban a magyar koronához tartozó országok kivételével a törvényhozásnak olyan tárgyai névze is, melyek az összes birodalmi tanács kizárólagos hatásköréhez nem tartoznak, többi tartományaink számára hosszú idők során közös tárgyalás és elintézés létezett: fölirtjuk Magunknak, hogy az illető tárgyakat is a birodalmi tanács alkotmány szerileg közremunkálása mellett azon tartományok birodalmi tanácsosainak közbejöttével intéztessük.

Közös tárgyalásnak akkor is helye van, mikor az a birodalmi tanács hatásköréhez nem tartozó tárgyak iránt az illető országgyűlések által kívántatnék és javallatba hozzatnék.

IV. Ezen császári királyi diploma azonnal országaink és tartományaink országos leváltáiraiban letendő, annak idejében az országos törvények közé eredeti szövegében és az illető ország nyelvén bejegyzendő lészen. Utódaink ezen diplomát trónraléptükkor azonnal hasonló módon cs. k. aláírassukkal ellátván, országai és tartományaink kiadandják, a hol az az ország törvényei közé igtatandó.

Melynek hitetűl Mi ezen oklevelet aláírassukkal ellátva császári pecsétünk alatt kiadatni, és cs. kir. házi, udvari és állami leváltárunkban letéetni rendeltük. Kelt Bécs birodalmi fő- és székvárosunkban október 20-dikán, az ezernyoleczszáz hatvanodik, s uralkodásunk tizenkettődik évében

Ferencz József, m. k.

Reichberg gróf m. k. legfelsőbb rendeletre
Ransonnet báró m. k.

Ö cs. Ap. kir. Felsége az alább következő legmagasb kéziratokat méltóztatott kibocsátani:

Kedves Reichberg gróf! A monarchia államjogi viszonyainak szabályozására vonatkozólag mai napon kihirdetett diploma folytán, az országgyűlések részéről kiküldendő birodalmi tanácsosok számának száza emelését határoztam el.

Ugyanazoknak az egyes országok közti felosztása az utóbbiak terjedelme, népessége s megadóztatásának arányában lesz eszközöndő.

Az erre vonatkozó rendeletek, valamint mindazon változtatások s módosítások is, melyek a birodalmi tanácsot tárgyzó előbbi nyiltparancsaimban, s elhatározásaimban legújabban kihirdetett végzéseim következtében történtek, a birodalmi tanács számára készitendő organicus szabályban lesznek összefoglalandók s jóváhagyás végett hozzám fölterjesztendők. Bécs, okt. 20. 1860.

Ferencz József m. k.

Kedves báró Vay. Kinevezem Őt magyar udvari kancellárommá. Bécs október 20. 1860.

Ferencz József m. k.

Kedves báró Vay!

Midőn mai nap kibocsátott diplomám értelmében a birodalom benső államjogi viszonyainak rendezése végett Magyarország alkotmányos intézményeit ismét életbe léptetem, utasítom Őt, miszerint az országgyűlés összehívásának időpontja iránt, melyet lehetőleg siettetni kívánok, javaslatait Nékem terjeszse föl, — minthogy szándékom Magyarország államjogi viszonyainak végleges rendezését mielőbb a törvények értelmében h tlel kibocsátása és koronáztatásom által megpecsételni.

Jövendőre a magyar államjognak azon ósrégi elve, hogy a törvények hozásának, változtatásának, magyaráztatásának, vagy megszüntetésének joga csak a törvényes fejedelem által az országosan összegyűlt törvényes rendekkel közösen gyakoroltathatik, és azon kívül nem eszközölthetik, Magyarországban az országgyűlésnek illetékességére névze ismét hatályba fog lépni, egyedül azon tárgyaknak kivételével, a melyeknek a birodalmi tanács általi elintézésére névze a birodalom államjogi viszonyainak rendezése iránt mai nap kiadott diploma az illető szabályokat tartalmazza.

A közelebbi országgyűlésnek összehívására névze, annak összeállítási formáját és módját illetőleg az 1808: 3-dik törvényeziknek szabályait, az azóta későbbi törvények által egyes testületeknek engedélyezett követküldési jognak tekintetbe vételével kívánom alapul vétetni, és az országgyűlési testületnek tagadatlanul szükséges, és ismételt országgyűlési határozatok által fönttartatott végleges szervezése iránti tanácskozást a közelebbi országgyűlésre utalom, mindazáltal szilárd akaratom, hogy a nemesség kiváltságos állásának megszüntése, a hivatal és birtokképességnek minden osztályokra, születés különbség nélküli kiterjesztése, a jobbagyi szolgálatok és adózásk eltolrása után, valamint az általános adó- és katonaköteleztetés alapján a jövő országgyűlésre általam ideiglenesen megállapítandó szabályok szerint magyarosági alattvalóimnak azelőtt nem választóképess osztályai az országgyűlési választásokban részesitessenek.

Midőn egyszersmind az ezen osztályoknak az 1847. országgyűlésnek 8-dik, 9-dik, és 13-dik törvényeziknei által adományozott jogokat újra elismerem és megerősítem, az ezen országgyűlésen alkotott többi törvényekre névze, a mennyiben azok mai nap kibocsátott diplomámmal és elhatározásaimmal ellentétben vannak, azoknak országgyűlési átvizsgálását és megszüntetését fönttartom.

Hogy a fönnbent érintett tárgyak fölött keletkezendő határozatok kellelőg előkészitessenek, Magyarország biborok primásának elnökle alatt, Esztergomban mielőbb egy tanácskozmány fog oly férfakkal tartatni, kik hivatalos vagy polgári állás, értelmesség, közszolgálatok és közbizodalom által kitűnnek, mely tanácskozmány tagjainak száma és személyei iránt önmagát a primással egyetértésbe teendő és javallataikat elem terjesztendi. Ezen bizottmány magyar királyi udvari kancelláriám útján fölterjesztéseit be fogja mutatni, fönttartván magamnak azon kérdéseknek, melyek a közelebbi országgyűlésre kívántató ideiglenes választó törvényre névze megoldandók, közelebbi kijelölését. Különösen pedig a sz. k. városok azelőtti országgyűlési állásuknak elismert elégtelenségét figyelembe véve, ismételt királyi előterjesztések és az 1843 s 1844-diki országgyűlési határozat értelmében a közelebbi országgyűlésre javaslatokat teend.

Bécs, okt. 20. 1860.

Ferencz József, m. k.

Kedves báró Vay!

Minekutána szándékom Magyarország összes törvénykezési ügyét ismét ezen ország határai közé visszahelyezni, — ennél fogva országbíráim nékem több alkalmas egyeniségek közbejöttével mindenkeltől a magyar igazságszolgáltatásnak szervezése fölött tanácskozandván, ebbeli javallataikat magyar királyi kancelláriám útján haladéktalanul Elem terjesztendik, mire névze önkényt értetődik, miszerint a birtok biztonságának és a magányjogi viszonyok állandóságának érdekében a polgári és büntetőjognak minden rendeletei és intézkedései mindaddig teljes hatályban maradandnak, míg azok iránt a lehető változások törvényhozás útján meg fognak állapittatni.

Bécs, okt. 20. 1860.

Ferencz József, m. k.

Kedves báró Vay!

A mai nap kelt elhatározásaim folytán a magyar nyelvet minden közigazgatási hatóságoknak és törvényezékeknek Magyarországon mint hivatalos és ügykezelési nyelvet, mind a belső szolgálatban, mind a kölesönös érintkezésben ismét helyreállítván, — rendelem egyszersmind, hogy a városi és falusi községek, egyházi és tanodai ügyekben a hivatalos nyelv használatát szabadon választathassák; hogy továbbá mindenkinek szabadságában álljon a megyei, városi és községi gyűlésekben az országban divatozó bármely nyelvet használni, és bármelyikben beadványokat és folyamodásokat a hatóságokhoz intézhetni, a melyekre a végzés ugyanazon nyelven kiadandó; — hogy végre a közigazgatási tisztviselők mindennemű rendeleteket és meghagyásokat, melyek közvetlenül a községekhez utasítvák, azon nyelven szerkesztessenek, a mely ezen község ügyeinek hivatalos nyelve léend.

A pesti egyetemnél oktatási nyelvre névze elvileg ki-

jelentvén, hogy az 1848-ik év előtti tényleges állapot kün-
dülési pontul szolgáljon. Miután azonban a magasb tudomá-
nyos oktatásnak általános érdekei melyekben beható meg-
fontolást és méltánylást igényelnek, a magyarországi liber-
nok primának és az illető tanári testületnek meghallgatása
után, a magyar királyi helytartó tanács ezen tárgynak vég-
leges elintézésére nézve Nekem alapos javallatot tenni, az
alatt is pedig intézkedni fog, hogy a pesti egyetemnél elő-
adások az Általán megállapított elvnek lehető alkalmazásá-
val minél előbb megnyitassanak. A közép tanodákbanál köz-
oktatási nyelvre nézve királyi helytartó tanácsom az illető
egyháznagyokat és politikai hatóságokat, valamint szintén
ezen oktatási intézetek tanítóit testületét azon kérdés fölött
fogja meghallgatni, vajjon és minemű módosítások mutat-
koznak az azoknál divatozó közoktatási nyelvre nézve szük-
ségeknek vagy kívánatoknak, és ennek utána javallat-
ait magyar királyi kancelláriám útján Nekem haladéktal-
anul fölterjesztendő.

Végre kijelentem, miszerint szilárd elhatározásom kö-
vetkeztében, valamint ezen egy mind azon tereken, hol kül-
lönféle nyelvek és nemzetiségek érdekei érintkeznek, bár-
minemű erőszakot és nyomást éppen úgy mint minden nem-
zetiségi és nyelvbéli ellentétek illetéktelen előidézését és el-
keserítését egész erővel akadályozni fogom.

Bécs, okt. 20. 1860.

Ferencz József, m. k. kir.

Kedves báró Vay!

Miután mai elhatározásom által Magyarországomnak
alkotmányos szerkezetét ismét életbe léptetem, elhatároztam
szándékom, sőt uralkodói tisztem, gondomat arra fordítani,
hogy ezen átmenet az újon életbe léptetendő kormányzati és
törvényhozási alakulásra, a közigazgatási és törvénykezési
rend folytonosságának megzavarása és esorbulása nélkül tör-
ténjék; ehhez képest minden fennálló törvényhatóságok, hi-
vatalok és törvényeszek mindaddig működésüket folytatni
kötelezték, míg az új organikumok által pótoltnak fognak;
és intézkedéseiket, parancsait, utasításait és ítéleteit
mindenki ellenzék nélkül elfogadni tartozik; s szintűgy min-
den fennálló rendeletek, nevezetesen minden polgári és fe-
nyítő intézmények teljes erőben fennmaradnak és egész el-
határozottsággal fogantatandók mindaddig, míg ezen ren-
deletet az általam azóta kibocsátott, vagy kibocsátandó el-
határozásaim, a polgári és bünyogi rendeletek és intézmények
pedig a törvényhozás útján módosítottak fognak.

A miről is ön Magyarországomnak minden törvényha-
tóságait, magyar helytartótanácsom útján értesítendő, az
utóból is részbeni parancsaimnak szigorú fogantatására
köteles lévén. Bécs, okt. 20. 1860.

Ferencz József, m. k. kir.

Kedves gróf Rechberg!

Miután Magyarországomnak a szerb Vajdaság és te-
mesi Bánság visszakezbevése iránti óhajatai s államjogi
igényei éppen úgy mint kiváltságokkal és törvényes exem-
tiókkal ellátott szerb alattvalóimnak óhajatai és igényei
komoly méltánylást igényelnek; és miután tovább a szerb
Vajdaság és temesi Bánság többi lakosainak különféle sok-
ban elágazó nézetei hasonlóképp beható megvizsgálást és
megfontolást kívánnak, elhatároztam gróf Mensdorf-Pouilly
Sándor altábornagyomat mint biztost kiküldeni, ki minden
nemzetiségbeli és vallásfelekezeti előkelő személyiségek
meghallgatása után nekem jelentést, és egy minden rész-
ről kielégítő szabályozás iránti javallatát, hova hamarabb
elő fogja terjesztetni. Az ezen biztosnak adandó szakséges
utasítások nekem miniszteriumom által azonnal bemutatandók.
Bécs, okt. 20. 1860.

Ferencz József, m. k. kir.

Édes gróf Rechberg!

Miután erdélyi Nagyfejedelemségem a magyar közjogi
állapothoz hasonló igények alapján mindig országgyűléssel
bírt; más részről azonban a nemesség kiváltságainak, nem
különben a jobbgyi szolgálatok és adózatoknak eltörlése,
és egyenlő polgári kötelességek, és jogok megállapítása az
ország lakosainak összes osztályai számára az előbbi erdélyi
alkotmány sajátosságok jelleménél fogva mélyen beható
változtatásokat tesz szükségessé: megbízom erdélyi kancellá-
riámat, hogy a különböző nemzetiségek, vallások és osztá-
lyok köréből oly egyéneket bízjon meg egy tanácsközmányra,
kik hivatalos vagy polgári állás, értelmiség, közszolgálatok,
és közbizalom által kitüntetve. Ezen tanácsközmányban
egy oly képviselő szervezése és föllállítása tárgyalandó, mely
az előbbi kiváltságos nemzetek, vallások, és osztályok igé-
nyeinek, de nem különben az azelőtt ezen politikai jogok
részvételéből kizárt nemzetek, vallások és osztályok érdekei-
nek is egyaránt megfelel, és az illető javaslatok lehető leg-
rövidebb idő alatt Elém terjesztendők.

Bécs, okt. 20. 1860.

Ferencz József s. k.

A legújabb intézkedésekről a „P. Lloyd“ a többi közt
így ír: „Kötelességünk volna a szabad szót a historiai jog
megkezdett visszaállításának helyes értelmezésére használni;
azonban, fájdalom, e pillanatban még nem érzünk elég erőt
hozzá. Nemileg mehetsen ki — hogy nyíltan kimondjuk —
az, hogy még sehol sem találkozunk szilárd, határozott íte-
lettel; a mi az uralkodó hangulatunk eddig észrevehető, oly
nézetek, a minőket az első benyomás szűl. Megkísérjük ke-
vés szóval előadni azokat.”

Legelőször is általános elismerésre talál a nemzeti
elem teljes kioldozása, a mint a magyar nyelv általános bi-
vatalos nyelvne nyilvánítva a polgári és törvénykezési
körben. Erre nézt jogosan mondhatta hadszónk. bucsúsza-
vaiban, hogy: „az ország kívánsága teljesült.” Hasznlag, az
autonómia vágyás is nem kevésbé teljesült; mert nem-
csak a megyei szervezetek által újból helyre régi alakjában, a
nem-nemesség igényeinek tartozó módosításokkal; de a mit
gr. Barkóczy néhány hét előtt a birodalmi tanácsban kívánt,

a bel-, igazság- és oktatástügyi miniszteriumok is meg lőnek
szüntetve. S ha volt idő, midőn Magyarország a ministe-
riumban vagy nem, vagy csak kevéssé volt képviselve, ma
ott látjuk B. Vayt és gr. Széchent a közkormányzat székhely-
helyn, mint a magyar érdekek szószólóit, — oly biztosíték,
a melyet egykori elleneik is tudni fognak becsülni.

„Azonban ha e pontokra nézt örvendetes összhangzás
uralkodik, a más, nem kevéssé lényeges pontokra nézt a
szétágazás annál világosabban tűnik elő. Csak kettőt sorol-
unk elő. A „történeti jog-érzlet“ csak nehezen barátkozik
meg oly magyar országgyűléssel, a melytől a katona-köte-
lezettség és az adók kirováására minden befolyás el van
vonva, a nélkül, hogy ebbe előlegesen beleegyezett vol-
na; a „történeti jog-érzlet“ továbbá csak oly magyar or-
szággyűlést ismer, a melyen a „hozzá csatolt részek“ is
képviselet vannak; csak volna joga, e nézet szerint, azok
visszacsatolását vagy elszakadását a királyi szentesítés elé
terjesztetni. Az e nézetek védői mind a két pontot annyira
lényegeseknek tartják, hogy ennyire külső belterileg meg-
esonkított országgyűlés létrejöttéhez nem sok reményt kötnék.”

„Még egy harmadik nézetet is hallánk, a mely arra
nagy fontosságot helyez, hogy Ő Felsege: „az újból föl-
élesztett intézmények észszerű fejlesztését és erősítését
teljes nyugodtsággal népei éretti belátására és hazafi buzgó-
ságára“ bízja; — arra figyelmeztet e nézet, hogy a miként
a birodalmi tanács várakozásainak jóval túlszárnyalta, egy or-
szággyűlésünk tagjainál sem fog hiányzani a szolás és meg-
győződési erő azon hatalma, a melyet a siker követni szo-
kott; — végül arra emlékeztet, hogy Ő Felsege b. Vayhoz
intézt egyik iratában e szavakat mondá ki: „Szándékom
Magyarországom államjogi viszonyai végeleges szabályozását
mielőbb a törvények értelmében egy diploma kibocsátása
és megkoronáztatásom által megpecsételni.“ — szent István
koronája pedig, Magyarhon kiralya fején, az országot min-
den további sérelemtől meg fogja óvni.”

Kolozsvár, okt. 22-kén.

(D) Hogy az Európa felett lebegő válság újabb
mozzanatát felfoghassuk, három tényt kell fontolóra
vennünk s megértenünk. Egyik a coblenczi, s ugy
látszik azzal kapcsolatban álló varsói találkozás, más-
dik az orosz és szárd követek visszahívása, har-
dik azon emlékirat szelleme, melyet berlini és bécsi
lapok a magyar emigráció fejének tulajdonítanak.

E három különféle rétegű kérdés vagy tény
részint egymást magyarázza, részint az európai hely-
zetre vet újabb világot.

A coblenczi találkozás eredményeképp kitűnt az,
hogy Poroszország Angliával egyetért egy az olasz
mint más fenyegető kérdésekben; ezen egyetértést
igazolni látszik Kossuth emlékirata, ha való, hogy
abban ő kimondja, hogy az angol miniszterek Aus-
tria mellett állanak. Ezen mellette állás kérdésen
kívül a velencei és rajnai kérdésre vonatkozik,
mert az világos, hogy Anglia nemcsak elnézte, de
titkon segítette is Szárdiniát mindazon vívmányokra,
melyeket ekkor elért. És hogy most egészen meg-
fordítsa politikáját, bajosan lehetni.

A porosz és angol egyetértésből azt követke-
zhetjük, hogy Poroszország sem bánta az eddig törté-
neteket; de Velenczénél „megálljt” kiált. E ponton
akadt meg tavál is az olasz kérdés, e ponton most is.

Tudjuk, hogy Anglia tengeri hatalmi érdekei-
nél fogva akarja Törökország fennmaradását; már
pedig minden eddigi conjecturák oda mutattak, hogy
Velenczét csak is a népek forradalmának segélyével
látják kivihatónak, e forradalom pedig nemcsak
Ausztria, de még inkább Törökország szívét fenye-
geti. Ausztria bukása, Törökország bukása is lenne.
Tehát itt az angol érdek veszélyezve van.

De Napoleon arra számíthatott, hogy Török-
ország felbomlása orosz érdek, és így a keleti kér-
désben Oroszország mellett, s Angolhon hallgatni
lesz kénytelen.

Ez most a kérdés, melynek eldöntését mindenki
a varsói találkozástól várta; de e várást azon fon-
tos hír előzi meg, hogy az orosz visszahívta köve-
tét Turinból, a miből az látszik, hogy ő még a
mostani szárd terjeszkedést sem tűri. Hogyan tűrne
tehát már, hogy még tovább menjenek.

Midőn a napokban Cavour egyenesen nyilatko-
zott azon ok felett, mely miatt Garibaldi velencei
expeditióját megállítani kénytelen volt, úgy látszik
már jól tudta, hogy Európa nem akarja engedni,
hogy az olasz forradalom tengere a keleti forrada-
lom tengerével összeszakadjon, mely egész országo-
kat temethetne árjába. Ide célozhat Cavour azon
mondata: Európát meg kell győznünk, hogy önértünk
kitudjuk vinni Velenczét. Amde Cavour gróf erről
ebben az anticristus világban meg nem győzheti
Európát, ha vagy az ausztriai birodalomban levő
népeket föl nem lájítja, vagy Franciaország nem
áll éppen úgy élére mint állott Lombardiában. Olasz-
ország magára az egyetérteni valaha képes Ausztriát
meg nem győzheti. — Cavour nyilatkozatából csak-
ugyan azt sejtjük, hogy az angol tán nem banná
ha Velenczét az olasz úgy tudná elfoglalni, hogy a
dalmát és horvát partokat ne érintse; s tán Cob-
lencz igazolja azt, hogy Poroszország itt sem álla-

na el az angol oldala mellől. Mindkét nagyhatalom
többször ajánlá Ausztriának, hogy pénzért engedje
át Velenczét, s ez tisztán mutatja, hogy ők nem
Velence elszakításának, hanem a népek forradalmá-
nak, vagy francia intervenciónak ellenségei, a me-
lyek egyike vagy másika által kivihető csak is ezen
elszakítás. — Ausztria létezése Velence elvesztésé-
vel sines meggyöngítve, sőt tán sok részben még
erősebb lenne a nélkül, s így az angol Velence
elvesztését akarhatja a nélkül, hogy Ausztria buká-
sát akarná. Annyi ténynek látszik, hogy e bukást
a whigek és thorik nem akarják, Palmerston 1848-
ban is kikötött Ausztria létezése mellett, s mig e
két pártból lesz kormány Angliában, addig attól az
Ausztria létezése elleni forradalom pártolást nem re-
mélhet.

Minden ereje Napoleonnak e nézet ellenében
abban állhatott, hogy egy orosz szövetséggel ret-
tentse vissza Angliát az ellenszegüléstől. A kérdés
most mindjárt elvállik Varsóban. Ha az orosz, a po-
rosz és Ausztria mellé áll, Napoleon egyedül van
hagyatva, az ő szövetségese csak Szárdinia és a
forradalom. Ezt már mint tényt is állítja fel a ma-
gyar emigráció vezérének emlékirata.

És itt áll most elé a legválságosabb kérdés:
mit fognak tenni az eddigi szárd vívmányokkal szem-
ben? — Rá kényszerít-e Szárdiniát, szaván fogva
egyszersmind Napoleont — hogy a villafrankai béké-
hez tartsa magát? Akarhatja-e ezt Anglia, ki Olasz-
ország függetlensége mellett nyilatkozott, akarja-e
Poroszország, ki Anglia mellett áll nyíltan a cob-
lenczi találkozás óta?

Ez a legnehezebb kérdés, melyben csak két
alternativa áll elé.

Ha a nagyhatalmak, kik most egyetértésre tö-
rekednek, meghagyják Olaszország eddig kivívott
egységét, és másfelől nem Napoleon uralkodásának,
hanem a napoleoni terveknek megsemmisítésére tör-
nek, hinni lehet, hogy a mostani ponton az esemé-
nyeket föltartóztathatják. De ha Szárdiniát régi med-
rébe visszaszorítják, akkor Napoleonnak méltó oka
lehet rettegni egy új 1815-től; akkor a vihar ko-
molyan fenyegeti Európát.

A mióta a nagyhatalmak egyetértése Napoleont
fenyegeti, azóta az ő érdeke többé nem egy confoe-
derált, hanem az egységes Olaszország. Ha ma az
orosz, osztrák s porosz befolyásnak sikerülne Ná-
polyba visszahelyezni a legitim uralkodót, s szintén
Toscanába, Parmába, s a legatiókba: Napoleon és
Szárdinia többé Lombardiát sem tarthatná meg.
Miért nem? Azért, mert az olasz háborúban Aus-
triát az olasz minden tartományok forradalmi vér-
szemre kapása lankasztotta; ha pedig még egyszer
azon olasz tartományokba visszatehetik a legitim
uralkodókat, az csak a forradalmi elem szétmarczon-
golásával, erőtlenné tételével történhetik.

E helyzet köti szorosan össze a Victor Ema-
nel és Napoleon sorsát. Ketten erősek lesznek, ha
Olaszország rendbeszedi magát, erősek lesznek arra,
hogy a népek forradalmait felhasználva Európával
véres harcot álljanak, ha bár diadaluk kétes ma-
radna is. De a csak Lombardiát maradt Szárdi-
nia Franciaországgal együtt gyenge, ha a többi el-
lene állanak. Hisz tavaly Solferinonál csupán Au-
sztria is véres ellentállás után, a forradalommal fe-
nyegetés, és végre a béke felhívására engedett.

Tehát mi azt hisszük, hogy Napoleon kény-
telen lesz védeni Victor Emanuel napolyi előhaladá-
sát, és Victor Emanuel kénytelen mind ott harczra
szállani, hol Napoleon veszélyben lesz. Ha a többi
hatalom a tényeket Olaszországban elismeri vagy
elnézi, a napoleoni tervek Velenczénél és a Rajná-
nál megállanak mindaddig, mig Németországnak és
a törökbirodalomnak is akad egy Victor Emanuele,
vagy Garibaldi, ha pedig a meglett tényeket el
nem tűrik, s a restauráció mellett föllépnek, akkor
a nehéz felhő megszülte a záport és villámokat.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A szűret Kolozsvár határán bevégeződött. Az ered-
mény: jó borvizhez való bor, s az a tanúság, hogy „ember
tervez, isten rendez“, azért hát nem kell előre inni a medve
bőrre. Némelyek az időre vig, bű és jó szűretet reméltek,
a minőt borgazdáink régóta óhajtanak. De biz abból semmi
se lett; mert az idők járását az ég úgy rendezte, hogy sa-
vanyu mustot szűrjünk, a mitől az embernek félre áll a
szája. A vígalom hangjai se igen verik az eget. Nem is
ilyen válságos időkhez való, s azt a puskaport kár volt el-
puffogatni, mert pénzért adják, s a kinek ma sok pénze
van, az nem kolozsvári lakos.

— Utóbbi hetekben az aprópénz szűke oly érzé-
keny vala, hogy a kis kereskedés egészen megakadt Ko-

lozsvárt. De mihelyt fűni kezdett a constitutio szele, azonnal kezdendé előmászni még a piculák is, a mint Erdélyben a 10 kros „ezüstpénzt“ nevezik.

— A „P. Hirnök“ból látjuk, hogy Pesten gr. Mikó Imre őnmagát a pesti egyetemi ifjuság mult szombaton serenaddal tisztelte meg az angol királynő szálloda előtt. Az egyetemi dalárda két szép dalt énekelt, s a fővárosi közönség nagy számmal tanuskodott a összes hazai köztisztviselők felől. — Ő excellenciája tegnapelőtt Kolozsvárra megérkezett, s üdvözlünk, hogy ez igen fontos szempillantásokban körünkben tisztelhetjük e határozott honfijelmelet.

— Follinus megérkezett városunkban társaságával együtt. Előadásait a napokban fogják megkezdeni.

— Galacsról, a Dunafejedelemsegekből írják a Kr. Zfignak: „Az utóbbi hetekben Galaczen több magyart lehet látni nemzeti öltözetükben, a kik hazájokból a fejedelemségekbe átjöttek, s idegen utlevelekkel Olaszországba mennek Garibaldihoz. Eddigelő a francia gőzöcskék már mintegy nyolczvanon mentek el Galaczból Olaszországba, s Oláhország több pontjairól nagyobb csapatok is indultak el. Berzencei itt van, s mint angol nyelvtanár él Galacz városában.

— A politikai élet vizei lelkünkig érnek ugyan, de azért — s tán éppen azért lehetnek, kik a bölcsészet rejteit magányába oajtoznak a ridég való érintései elől vonulni. Ilyeneknek főleg, de általában minden könyvedvelőnek ajánljuk Peti József pesti prot. főiskolai tanár közlebből megjelent művecskijét: Az eszmeelviség védelme tapasztalati és értelmi álláspontu bölcsész-eink ellen. Ara 50 ujkr. — Szerzőnk az „ujkori iskolá“-nak a bölcsészethen buzgó live, s mint fegyver forgatásából látszik ügyes védője. A könyvnek tárgymutatója: Igazolás. A bölcsészet számára igényelt szabadság és függetlenségről. (Danielik J. akad. székfoglalója.) A tudásról általában, különösen pedig a bölcsészetről. A bölcsészeti szabadság mi-benléte. A bölcsészeti kétség. Az azonosság elve, rendszer-re kifejtve. Logica lélektani alapon fejtegetve (Brassaitól.) Az eszmeelviség, mint reagens az élet prozája ellen. Szalai J. az anyag, szellem és lélek közti viszonyról írt értekezése. A bölcsészet lényege és feladása. (Somogyi K. értekezése.) Záradék: Az eszme lénye. — Mint ezekből látszik, nem kézzel, de észszel fogható dolgok.

POLITIKAI HIREK.

— Páris, okt. 17. A rajnai lap írja: Londonból Persigny aggasztó rajzát küldte volna a mostani angol kabinet hangulatának Franciaország ellenében. Ezen nézet mellett tisztán bizonyít a tények egész sorozata. — Azt erősítik, hogy Piemont sikeretlenül fáradozott volna az iránt, miszerint Franciaország lenne eszközlője az Ausztriával alkudozások megkezdésének Velenczére nézve. — A pápai kormány által újra megszállott városok küldöttséget készülnék az iránt ide küldeni, hogy ha lehetséges szabaddítsa őket meg a császár a pápai uralkodástól.

Páris, okt. 20. A „Courrier du Dimanche“ azt állítja, hogy Hübner báró Párisban van, a francia kabinet kémlése végett, valjon Franciaország, segítségére menend-e Piemontnak, Ausztria intervenciója következtében. — A „Patrie“ megczáfolja e hirt, kijelentvén, hogy Hübner báró csak személyes ügyekben van Párisban; az utóbbi tudósítások a szerint hangzanak, hogy Ausztria megtartandja védelmi állását.

Páris, okt. 18. Turinban komoly eseményeket várnak. Az osztrakok Rovigno és Mantua közt összpontosulnak, eként fenyegetvén Romagnát és a hercegségeket. Piemont ellenben majdnem egész hadseregét az alsó Minciónál vonja össze; több hadosztály, mely Nápolyba volt menendő, ellenparancsot kapott. — Biztos forrásból értesülök — írja a levelező — hogy azonosokat emlegetett s legelőbb a „Patrie“ által hozott hír, mely szerint Cavour gróf megígérte volna, hogy Ausztriát Velenczében 6 hó alatt megtámadandja, teljesen alapos, s hogy az olasz miniszter erre magát írásban kötelezte Garibaldinak. Kitűnik ez a diktator azon kiáltványából, melyben Olaszország diadalhymnusa a jövő márcziusra van ígérve. — Kisselewnnek tegnap Varsóba elutazása előtt hosszas értekezlete volt Thouvenellel, mely az utóbbi éppen nem elégitette volna ki. A francia miniszter ezen értekezletben, éppen mint a császár korábban, minden felelősséget el akart hárítani a császári kormányról Piemont előnyomulását Nápolyban és az egyházi államban.

— Páris, okt. 18. A „Neue Preuss. Ztg.“ levelezője írja: Ma csak a Minció mindkét oldaláni csapatösszevonásokról beszélnek, s arról, hogy Ausztria dandárokat összpontosít a császári terület legészlső vonallán. Nem lehet csodálni, ha Ausztria oly helyzetbe tenné magát, egy merész fogást tenni; tavall hibát követelt el azal, hogy elhamarkodta fellépését; az idén talán másik hibát követne el, ha még tovább várna (?) Diplomaiiai körökben erősítik, hogy Ferencz József császár Varsóban ki fogja jelenteni, miszerint birtokainak megtámadtatása már bennfoglaltatik Cavour gr. nyilatkozataiban és Garibaldi kiáltványaiban, s természetes szövetségesei bizonyára nem teendik föl róla, hogy dunai területeit hat hónapig aláaknázni hagyán, s a fenyegető bujtogatások

által Olaszországból megrontatni engedné pénzügyi állapotát. Való, hogy Kisselewn gróftól Napoleon megbizta, nyilatkozatná ki urának: hogy ő (Napoleon) a keleti kérdésnek Oroszország érdekében megoldását csak akkor tartja lehetségesnek, ha Velencze kérdése átengedés útján fog elintéztetni. — Mint értesülünk, Párisban több ezred utasítást kapott készen lenni minden pillanatban a délre szállításra. Napoleon politikai programja volna: hogy Ausztria és Piemont közötti háboru esetében fegyverét „lábbhoz“ tartva nézze a dolgok folyását. Mint-hogy Napoleon tökéletesen elfogadja Olaszország unificatióját, melyet ő csupán haderők raktár gyárának tekint, nem is fogna semmi kárpótlást kívánni, ha Piemont és a forradalom, az ő közreműködése nélkül legyőznék Ausztriát. Az ellenkező esetre, Piemont legyőztetése esete-re léteznék szerződés, a mely nem titok Bécsben, és az látszik rendeltetése lenni, hogy Varsóban fontos, s remélhetőleg döntő szerepet játszik.

— Angliában nagyon feltűnt a porosz hivatalos lap azon fellevése, mintha az angol kormány Ausztria, Porosz- és Oroszországgal egy uton kívánna járni. A „Times“ hangja nem sok kíméletet tanusit Poroszország iránt. „A szent szövetség elve, ugymond, igen mély gyökeret vert a három abszolút hatalom lelkületében. Poroszország még két szék között áll. Csókolja egy korlátlan császár palástja szegélyét Varsóban, s nyájasan szorítja kezét egy alkotmányos királynőnek Coblenzben.“ Azonban e szavak még kedves fuvolyahangok a „Daily News“ nyilatkozatához képest. „Poroszország valódi érdekeinek — ugymond — legjobb lesz saját magukról gondoskodniok. Részünkről mi elégnék tartjuk minden tétova nélkül kijelenteni: miszerint Angolország valódi érdekei abból állanak, hogy Németország valódi érdekeitől tisztelet-parancsoló távolban tartózkodjék.“

Angolország közvéleménye, ugylátszik, soha sem fogja jóváhagyni azon politikát, melyet az angol udvar és Palmerston lord akarnának Franciaország elszigetelésére követni, s közlőnyei máris hangosan nyilatkoznak a királynő alkotmányosért beavatkozásai ellen. Párisból írják, még pedig igen hiteles helyről, hogy az angol udvart csak a közvélemény tartja vissza azon lépésektől, melyek az angol és francia udvarok közt okvetlen szakítást idéznének elő.

— Berlin, okt. 17. A mai „Preuss. Ztg.“ egy vezércikket tartalmaz, mely a coblenzi találkozást vitatja. A többi közt ezt mondja: azon szívélyes viszonyok, melyek Angol- és Poroszország közt mindig léteztek s állandóan létezni fognak, ha mindketten nem akarják félreismereni valódi érdekeiket, a coblenzi értekezlet alkalmával szilárdan meggyökerezve kiterjedést nyertek azon alapos eszmecsere által, mi ottan a két állam vezér-államférfiai közt történt. Mennél bonyolodottabbak e pillanatban az európai államrendszer viszonyai, annál nagyobb az öröm a felett, hogy nagy és fontos kérdésekre nézve, kölcsönös nézetek összetalálkozását constatirozhatni. A cikk végül azt mondja: míg a varsói találkozás Poroszországnak keleti szomszédjaival való jó viszonyait tanusítja, a coblenzi értekezletek szerencsés eredménye azt bizonyítja, hogy Poroszország ápolni tudja azon magas érdekeit, melyek őt Angolországhoz csatolják.

— Karlsruhe, okt. 16. A kormánylap kihirdeti az egyházi törvényeket, továbbá egy fejedelmi határozatot, melynélfogva azok a hatályon kívül helyezett concordatum helyébe lépnek; végre egy fejedelmi határozatot, egy egyetemes zsinat elrendelésére vonatkozik, a protestans egyházi viszonyok tárgyalása végett.

— Az „A. A. Ztg.“-nak írják: „Az angol kormány részéről az ausztriai kormányhoz nyilatkozatok történtek, mik ez utóbbira tán előmozdító hatással lehetnek. Szó van ugyan is egy erős angol hajóhadnak az Adriai tengeren való megjelenéséről az ausztriai kikötők és kereskedelmi érdekeknek szükség esetében közvetett oltalmazása végett, és e megjelenés bizonyos szabadelvű engedményektől volna felfüggesztve.

— Bukarestből, e hó 13-áról jelentik az „Oest. Ztg.“-nak, hogy Konstantinápolyból két hivatalos sürgöny érkezett Moldva-Olahországba; az egyik, okt. 7-ről szól, s tudatja, hogy Kuza fejedelem 5-én este szerencsésen a török fővárosba érkezett, hol a török főbb hivatalnokok részéről barátságosan fogadtatt, s a szultán ő felségénél ünnepélyes kihallgatáson volt. A másik sürgöny e hó 9-ről így hangzik: „A fejedelem tegnap a fényes portára ment, hol a legnagyobb tiszteletnyilvánításokkal fogadtatt. Ő felsége a szultán, fényes kardot briliántokkal s első osztályú Medsidrendjelt küldött ő felségének. Azt beszélük, hogy soha szultán nem fogadott oly ünnepélyesen egy dunafejedelemiségi uralkodót, mint Abdul-Medsid — Kuzát.“

— A „J. de Constant.“ írja: „Több külföldi lap azt erősítette, hogy Milos herczeg halála után Szerbia tanácsa és népe, Obrenovich Mihály trónaléptét elismerték, s hogy ennek következtében a fényes porta a bevégzett lényt helybenhagyni volt kénytelen. Ezen állítás hibás. Az esemény előrelátható volt s ennél fogva a nagyuri kormány részéről el is fogadtatt. Ily értelemben történt az, hogy ozman pasa, belgrádvári kormányzó, a neki bizonyos eshetőség előrelátásából adott utasításokhoz képest teljes diszruhában s táborkara kíséretében Mihály fejedelemhez ment, s azt szerencsekívánatokkal üdvözlölte. Az új fejedelem ez alkalommal arra kérte fel Ozman pasát, hogy ez a nagyuri kormányt az ő engedelmességéről s hűségéről biztosítsa; egyuttal azon reményét fejezte ki, hogy a souzerain udvar s Szerbia közt — a legészhangzóbb egyetértés soha hiányozni nem fog.“

— Varsó, okt. 20. Este. Oroszország császára ő felsége ma délután fél ötkor ide érkezett, a számtalan lelkesült néptömeg által üdvözöltetve. Csak ausztriai császár ő felsége fog a Lazienkában lakni; Oroszország császára ő felsége a regens herczeg ő fenségével a Belvederben laknak.

Ujabbak. — Turin, okt. 20. Az „Opinione Nápolyból 17-ről jelenti: Nápolyba folyvást érkeznek szárd csapatok, ezek közt Valsee tábornok. Victor Emanuel csapatai több oldalról előnyomulnak, hogy Garibaldival egyesülten Capuát s Gaetát bezárolják. Ugy látszik, hogy II. Ferencz Capuából két dandárt indított ki, hogy Cialdini vagy de Sonnaz ellenében felállítsa.

— Milano, okt. 21. A „Perseveranza“ jelentése szerint, Piemont arra számít, hogy jövő tavasszal 300,000 emberrel, 13,000 lóval, a tüzérségi s szekerészeti fogatokon kívül, — 75 üteg ágyúval s 25 tartaléküteghez szükséges készletekkel táborba szállhat.

Victor Emanuel 19-dikén Papoliba bevonult s 28-kára Nápolyba várják. II. Ferencz király tiltakozik a szavazás ellen, mint a melyre a szárd csapatok jelenléte nyomást gyakorol.

— A nápolyi csatatérről imezt közlik: A Capua előtti táborból kelt levelek írják, hogy a királyiak a Sz. Angelo melletti állomás ellen egy erődöt emeltek, és sikerült két ágyúteget vinni belé. Október 9-én reggel a Garibaldi tüzérsége erős ágyúzást kezdett az ellenséges erőd ellen, mely csaknem egész nap tartott. 10-én délben egy lőporos szekér az erődben fellobbant, mit a garibaldisták egy roham megkísértésére felhasználtak, mely tökéletes sikerrel lön koronázva. Az erőd szuronyal vétettet be, mikor is nagyszámu foglyok estek kezökbe. A roham alatt egy nápolyi hadoszlop megtámadást tön Cosenz tkb bal szárnyára, de ez visszaveré az ellenséget s egész Capua faláig üz. Mint mondják, Garibaldi személyesen maga irányozta ágyuit a sz. angelo halmon az ellenséges hadállás ellen. A capuai tábori élet — mint írják — rendkívül érdekes látványt mutat. Különösen az éjszakák bizarr harcei útjától lélekítvék. Mialatt a bombák kékes tözvonalakkal röpülnek a pompás déli éjen át, a Garibaldi előőrsein harsog a zene honfias dalok kíséretében. Minden dal végeztével ezernyi torokból hangzik a kiáltás: „Viva l'Italia! Viva Garibaldi! Viva Vittorio Emanuele! A nápolyiak le a sánczokról visszakialtják: „Viva il Re! Viva il Santo padre! Morte ai Antichristiani!“

— Nápoly, okt. 19. Isermia mellett a piemontiak s nápolyiak megütköztek; az előbbiek 750 nápolyit foglyul ejtettek, köztük két tábornokot.

— Páris, okt. 22. Mint a „Const.“ jelenti, a császár sajátkezűleg írt levelet kapott az orosz czártól. Az említett lap azt is tudni akarja, hogy azon írat oly módon vázolja a varsói találkozás czélját, hogy ez semmi Franciaország — ellenes jelentőséggel nem bír.

— München, okt. 22. A „Münchner Ztg.“ Turinból 21-ről ezen sürgönyt közli: „Poroszország, Portugal és Spanyolország követei előkészületeket tesznek az elutazásra.“

— Több lapok hírei szerint a piemontiak támadásra készülnek. A Minciónál Lamarmora hadteste, a Pó vonalon pedig Cucchiari és Durando tábornokok hadosztályai állanak. Bolognába egy dandár önkénytestet várnak, melyet más csapatok követnek. Lombárdiai hírek szerint, ott nagy seregmozgalmak történnek; azon csapatok, melyek jelenleg az ausztriai határok közelében állanak, 50,000 főre mennek.

— Berlin, okt. 20. Olaszországra vonatkozólag, a porosz politika eltér az oroszól s lényegileg összhangzik az angolal. — Hirszerint egy hatalmas külbefolyás sürgőli Piemontot, Velencze megtámadására, és Cavour vonakodik mert Anglia s Poroszország Turinban ujjal ellenn nyilatkozatokat tettek.

Syriában a hadműveletek, Fuad pasa személyes vezetése alatt megkezdettek. Az 5000 főnyi gyalogságon kívül, melyet Kmety vezényel, kinek személyisége mind Fuad pasa, mind a török kormány nagy bizalmát élvezi, — még mintegy 3500 francia is részt vesz az expedícióban. Mindenekelőtt Deir-el-Kamar ellen fognak mozogni, s egyelőre arra törekedni, hogy a druz haderő összpontosítását meggátolják.

Varsó, okt. 22. (délután.) Osztrák Császár Ö Felsége 1/5-re érkezett meg nagy kísérettel, s orosz császár ö felsége által fogadtatott a pályaudvarnál. Mindkét császár egy kocsi ment Lazienkába. Ferencz József császár orosz, Sándor császár pedig osztrák egyenruhát viselt. Egy második kocsi az orosz trónörökös, egy harmadikban a regens-herceg és a porosz herceg ültek. Rechberg gróf számos kíséretével az „Europa” szálladása szállott. Okt. 23-dikán a nagyhatalmak miniszterei közt bizalmas értekezletek már is folytak s még folyni fognak.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE october 22-kén.

Állam-adósság.	penzben	áruban		penzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	75.50	76.—	Ausztr. államvaspálya	257.— 257.50
5%-os metalliques	100 frt.	64.50	65.—	Nyugati vasut	180.— 181.—
Földtehermentesítések.				Pardubitz vasut	114.— 114.50
5%-os magyarországi	100 frt.	68.50	69.50	Tiszai vasut	147.— 147.—
5%-os bánági, horvát és szláv	100 frt.	66.—	67.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	145.— 146.—
5%-os erdélyi	100 frt.	64.—	64.50	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	150.— 151.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	100.— 105.—
Trieszti db.	100 ft pp.	110.—	112.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	93.—	94.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	55.— 57.—
Budai városközség db	40 ft a.é.	37.50	38.—	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	83.—	84.—	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	36.50	37.—	Amsterdam 100 boll. ft (86 ft 52 kr a.é.) 3%	113.65 113.75
Pálffy	40 ft pp.	34.50	35.—	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	100.— 100.25
Clary	40 ft pp.	35.50	36.—	Berlin 100 taller (150 ft ausztr. értékb.) 4 %	132.10 132.30
St. Genois	40 ft pp.	35.25	35.75	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	52.75 52.80
Windischgrätz	20 ft pp.	23.—	23.50	Hamburg 100 márk-bankó ft 75 ft 85 kr) 2 1/2 %	
Waldstein	20 ft pp.	25.25	25.75	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	
Keglevich	10 ft pp.	13.50	14.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	
Részvények.				Pénzmenek.	
Nemzeti bank ex div.)		755.—	760.—	Korona	18.30
Hitelintézet 200 frt.		169.30	169.40	Császári arany	6.32
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		535.—	538.—	Rezsény arany	6.32
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		405.—	410.—	Napoleon's or	10.60
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		160.—	180.—	Orosz imperiale	10.87
Budapesti lánczid 500 ft pp.		345.—	350.—	Ezüst	132.75
Éjszakai vasut		1830.—	1835.—	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	32.75

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1123)
6480.1860.

Idézés.

A szatmári cs. k. megyetörvényszéki végzésnél fogva, sz.-váraljai lakos Sebő Mária, férjezett Nagy Mihályné, őt hűlenül elhagyott bizonytalan tartózkodású férje Nagy Mihály ellen indított váló keresete folytán most nevezett Nagy Mihály, a p. pert. 672. §-a értelmében, tárgyalás és személyes megjelenés végett, oly figyelmeztetéssel idéztetik, hogy a jelen határozat napjától számított egy év alatt ezen megyetörvényszék előtt személyesen jelenjen meg, különben elmaradásának következményeit magának tulajdonítsa.

Ertesítve egyszersmind, hogy részére gondnoknak itten ügyvéd Bajnay Károly, házasságvédőül pedig ügyvéd Uray János urak nevezettek ki.

Cs. k. megyetörvényszéktől, Szatmáron, october 1-sőjén, 1860.

NEM HIVATALOS.

(1126)

(1—8)

CSAPÓ SÁNDOR

megérkezett Bécsből,

hozott

mindenfélé nürnbergi és divatárú-cikket a legnagyobb választékban;

hozott

gummi-felcipőket mindenfélé nagyságban; női bőr- és brünel-cipőket; férfi kalapokat nagy választékban;

a legcsinosabb képrámákat

különböző nagyságban;

mindennemű női dolgozó kosarakat;

brittania-ércz theas edényeket és muszka-szamoárokat (thea-főző);

hozott végre

legkülönbözőbb gyermek-játékokat nagy választékban;

angol, francia és belhoni illatszereket és szappanokat;

utazó bőröndöket minden nagyságban,

és

a legritkább karácsoni és újévi ajándék-cikkeket.

CSAPÓ SÁNDOR

(1124)

(1—1)

HORVÁTH MIKLÓS
fűszer- és bőr kereskedésében
Kolozsvárt,
egy tanítványi hely vagyon ürességbe.

(1125)

(1—3)

BRUCKNER VILHELM

felesküdt országos ügyvéd jeienti, miszerint ügyvédi irodája Szászvároson f. év november elejétől kezdve a t. cz. község szolgálatára tárva leend.

(1113)

Eladó

Szamosfalván egy kő udvarház a szükséges mellék-épületekkel és csúrral.

Ertekezhetni Nalácz Farkas kereskedésében Kolozsvárt.

(1107)

(9—9)

A budai kölcsönsorsjegyek
legközelebbi huzása f. év october 31-kén fog megtörténni.

A 4.769.675 o.é. forintból álló nyerő összeg 40.000, 30.000, 20.000 stb. forintos nyereményekre van osztva. A legkisebb nyeremény, a melynek mindegyikére ezen 40 forintos sorsjegyeknek kivétel nélkül esni kell: 60, 70, 75, 80 forint osztrák értékben. — Sorsjegyek kaphatók: Dietrich Sámuelnél.

(1091)

(5—6)

Jószág eladás.

Gr. Pejácsevich Márknő gróf Bethlen Hermína öngának sz.-csehi n.-paczali, m.-szilvási, nyárad- sz.- annai, sz.-zalaknai, springi és datki jószágai közül akármelyik eladó. — A tagosításra vonatkozó elsőlépések ezen jószágok mindenikében megtörtétek, s némelyikében a munkálat már folyamatban is van. — Bővebben értekezhetni jószág-igazgató Demeter Károlynál Kolozsvárt, b.-király-utca 22. szám alatt.

(999) | 26/10 1860. |

(5—8)

POP J. G.

Anatherinszajvize.

Már nálunk is lassanként mind több figyelmet kezdenek a fogakra fordítani, mire azoknak oly nagy szüksége van, hogy az ember fájdalmak és kellemetlenségtől megóvassék. Nincs fájdalom a fogfájáshoz hasonló. Maga a szép Helena is rossz fogakkal és ennek következtében rosszabb lehellettel kéri nélkül maradt volna, s amaz, a historiában ismeretes miniszter, a kit a trónra lépett fiatal uralkodó nyugalmazott, mivel az agg állam-férfit rossz fogai reá kellemetlenül hatottak, nem halt volna tört szívvel meg. Az ismeretes mondat: „principiis obsta, sero medicina paratur” semmire se alkalmazható tehát annyira mint a fogakra.

A fogfájdalomnak legkisebb mutatózására azonnal használni kell a POPP ANATHERIN-SZAJVIZET, s azonnal meg vagyunk óva azon káros következményektől, melyeket a saját magunk irányában kötelességmulasztás szokott maga után vonni. „Vigyázzunk magunkra!” — ez az első szabály, ha az ember egészséges akar maradni, s ez különösen a fogakra nézve áll. Minden betegségre több gondot fordítanak, mint a fogfájásra, s pedig ez nemcsak a legkisebb betegségek, hanem a legkellemetlenebb is, némelyeket egész életet át gyötörve. Arra, hogy a fogak minő szerepet visznek betegségek történetében, rendesen csak akkor gondolnak, midőn azok már fájnak, s kihuzandók. De akkor már késő, már csak gyökeres orvoslás, a bajnak gyökerestől való eltávolítása segít.

Ambár Popp Anatherin-szajvize majd minden nagyobb háztartásnál alkalmazva van, mégis figyelmeztetjük azokat, a kik még azt nem ismerik, hogy mily hathatós szer az. Ez a legpompásabb szer a fogak épen tartására, a fájdalom eltávolítására, s ha a baj elharapódzott, annak megakadályozására. Különösen alkalmas a fog-tisztításra még akkor is, ha a borkő lerakódás már kezdetét vette; visszaadja a fognak szép és természetes színét, s a műfogakat is tisztán tartja; elszívja az odvas fogak fájdalmát, és a kezdetben levő fog-evődéseket megszünteti; meggyógyítja a petyhúdt foghúst, szilárdítja az ingó fogakat, s biztos gyógyszer a foghús-vérzés könnyebb esetében. Hathatós továbbá a foghús rothadása ellen, rheumaticus fájdalmaknál, s megbecsülhetetlen végül azért, hogy a lehelletet kellemes szagúvá teszi, s rögzített száj-szagot is eltávolítja.

Az elismerés, a melyben az Anatherin-szajviz részese, nem csak általános elterjedése, hanem számtalan dicsőítő iratok által is bizonyítható. Bizonyítványt bírnak herceg Eszterházy, gróf Fricse, gróf Fürstenberg, báró Pereira, s több orvosoktól, mint Oppolzer, Heller, Brants, Ritter, Schaffer stb.

Ezen Anatherin-szajviz kapható, Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszer-táraitban. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szébenben: Zohrer és Müller gyógyszerész. Brassóban Fabik János fia gyógyszer-táraitban. Károly-Fejérvárt: Ruzs. Segesvárt: Misselbacher J. M. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzella. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balázsfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht és Leonhardt J. Zilahon: f. J. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszerész.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt
kapható:

KUKLINÉ

PRÉDIKÁCIÓI.

NÉHAI MEGBOLDOGULT

KUKLI JÓNÁS

hátrahagyott irataiból

összeszedte

KUKLI JÉRÉMIAS.

Ára 1 frt 20 kr. osztrák értékben.

Erdély történelme

III. kötete (Zápolyák kora) írta Kövári László.
Ára 2 frt. Az I—II kötet ára 3 frt 80 kr uj pénz.
Erdély nevezetesebb családai, ára 3 frt 10 kr.
Történelmi regék, 1 „ 5 „

MAGYAR NEMZET

CLASSICUS IRÓI.

Második évi folyamának 1.2. és 3.-dik füzet.

Gr. SZÉCHENYI ISTVÁN ÉLETRAJZA.

Eredeti külföldi után népszerűen eladja Boros Mihály, gr. Széchenyi István arcképével; ára 80 uj kr.

Egyházi emlékeszéd

Gróf SZÉCHENYI ISTVÁN felett.

Mondotta a torozközi unitariusk templomán június 10-kén 1860.

KORONKA ANTAL,

helybeli lelkész és kerületi esperes.

Ára 25 kr.

A KISÉRTŐ.

REGÉNY.

MARMIER X. után francziából

DÓZSA DÁNIEL.

Ára fűzve 1 frt o. é.